वर्षणा See वर्षणा.

वर्वर *a.* [वृ-अरच् वुट् च] 1 Stammering. -2 Curled. —रः 1 A barbarian. -2 A blockhead, babbling fool. -3 An outcast. -4 Curly hair. -5 The clash of weapons. -6 A mode of dancing. —रा, -री 1 A kind of fly.-2 A kind of basil.—रं 1 Yellow sandal-wood. -2 Vermilion. -3 Gum-myrrh. -**Comp.** —उत्थं white sandal-wood.

वर्वरकं A variety of sandal-wood.

वर्वरीकः 1 Curly hair. -2 A kind of basil. -3 A kind of shrub.

वर्वृ (र्वु) रः A kind of tree.

वर्षः, -र्षं [वृष् भावे घञ् कर्तरि अच् वा] 1 Raining, rain, a shower of rain; विद्युत्स्तनितवर्षेषु Ms. 4. 103 ; Me. 35. -2 Sprinkling, effusion, throwing down, a shower of anything; सुरामि सुरविमुक्तं पुष्पवर्षं पपात R. 12. 102 ; so शरवर्षः, शिलावर्षः, लाजवर्षः &c. -3 Seminal effusion. -4 A year (usually only *n.*); इयंति वर्षाणि तया सहेत्यमभ्यस्यतीव व्रतमासिधारं R. 13. 67; न ववर्ष वर्षाणि द्वादश वृक्षशतात्मजः Dk. ; वर्षभोग्येण शापेन Me. 1. -5 A division of the world, a continent ; (nine such divisions are usually enumerated :—1 कुरु ; 2 हिरण्मय ; 3 रम्यक ; 4 इलावृत ; 5 हरि ; 6 केतुमाला ; 7 भद्राश्व, 8 किंपुरुष ; and 9 भारत); एतद्बृहद्गुरुभारं भारतं वर्षमद्य मम वर्तते वशे Si. 14. 5. -6 India (=भारतवर्ष). -7 A cloud (only *m.* according to Hemachandra). -**Comp.** —अंशः, -अंशकः, -अंगः a month. —अंबु *n.* rain-water. —अयुतं ten thousand years. —अर्चिस् *m.* the planet Mars. —अवसानं the autumn or Sarat season. —आघोषः a frog. —आमदः a peacock. —उपलः hail. —करः a cloud. (-री) a cricket. —कोशः, -षः 1. a month. -2. an astrologer. —गिरिः, -पर्वतः 'a Varsha mountain', *i. e.* one of the mountain-ranges supposed to separate the different divisions of the world from one another; (they are seven :—हिमवान् हेमकूटश्च निषधो मेरुरेव च । चैत्रः कर्णी च शृंगी च सप्तैते वर्षपर्वताः). —ज *a.* (वर्षेज also) produced in the rainy season. —धरः 1. a cloud. -2. a eunuch, an attendant on the women's apartments ; M. 4; (वर्षधर्ष in the same sense). —पाकिन् *m.* the hog-plum. —पूगः a series or collection of years. —प्रतिबंधः a drought. —प्रियः the Châtaka bird. —वरः a eunuch, an attendant on the women's apartments. —वृद्धिः *f.* birth-day. —शतं a century, one hundred years. —सहस्रं a thousand years.

वर्षक *a.* Raining.

वर्षणं [वृष्-ल्युट्] 1 Raining, rain. 2 Sprinkling, showering down (fig. also) ; द्रव्यवर्षणं 'showering or bestowing wealth'.

वर्षणिः *f.* [वृष्-अनिः] 1 Raining. -2 A sacrifice, sacrificial rite. -3 An act, action. -4 Staying, living, abiding (वर्तन).

वर्षा (Usually *f. pl.*) 1 The rainy season, the rains, the monsoon ; ग्रीष्मे पंचाग्निमध्यस्थो वर्षासु स्थंडिलेशयः Y. 3. 52 ; Bk. 7. 1. -2 Rain (sing. in this sense). -**Comp.** —कालः the rains, the rainy season ; so वर्षातमयः. —कालीन *a.* belonging to or produced in the rainy season. —प्रभंजनः a high wind. —भू *m.* 1. a frog. -2. a kind of insect (इंद्रगोप). —भूः, -भ्वी *f.* 1. a female frog or a little frog. -2. hogweed. -3. an earth-worm. —रात्रः 1. a night in the rainy season. -2. the rainy season.

वर्षिक *a.* Raining, showering. —कं Aloe-wood.

वर्षितं Rain.

वर्षुक *a.* (की *f.*) [वृष्-उकञ्] Raining, watery, pouring down water; वर्षुकस्य किमपः कृतान्नितरेंबुदस्य परिहार्यमूषरं Si. 14. 46 ; Bk. 2. 37. -**Comp.** —अब्दः, -भंबुदः a rain-cloud.

वर्षिष्ठ *a.* 1 Oldest, very old. -2 Strongest. -3 Largest (superl. of वृद्ध q. v.)

वर्षीयस् *a.* (सी *f.*) 1 Older ; very old. -2 Stronger (compar. of वृद्ध q. v.)

वर्ष्म The body ; see below.

वर्ष्मन् *n.* [वृष्-मनिन्] 1 Body, form. -2 A measure, height ; वर्ष्म द्विपानां विरुवंत उच्चकैर्वनेचरेभ्याश्चिरमाचचक्षिरे Si. 12. 64 ; गजवर्ष्म किरातेभ्यः शक्रसूर्वेवहारवः R. 4. 76. -3 A handsome or lovely form. -4 Surface (as of a mountain) ; Mâl. 9. 5.

वर्ह्, वर्ह, वर्हण, वर्हिण, वर्हिन्, वर्हिस् } See बर्ह्, बर्ह, बर्हण, बर्हिण, बर्हिन्, बर्हि

वल् 1 A. (वलते ; but sometimes वलति also; वलित) 1 To go, approach, hasten ; अन्योन्यं शरवृष्टिरेव वलते Mv. 6. 41 ; प्रणयिनं परिरब्धुमथांगना ववलिरे वलिरेचितमध्यमाः Si. 6. 38, 6. 11, 19. 42 ; स्वदाभिसरणरभसेन वलंती पतति पदानि कियंति चलंती Git. 6. -2 To move, turn, move or turn round; वलितकंधर Mâl. 1. 29 ; दृष्टिरन्यतो न वलति K. -3 To turn to, be drawn or attracted towards, be attached to; हृदयमदये तस्मिन्नेवं पुनर्वलते बलात् Git. 7 ; Nalod. 3. 5. -4 To increase ; वलन्नूपुरनिस्वना S. D. 116; अमंदं कंदर्पज्वरजनितार्चिताकुलतया वलद्बाधां राधां सरसमिदमूचे सहचरी Git. 1. -5 To cover, enclose. -6 To be covered, enclosed or surrounded. -With वि to move to and fro, roll about ; स्विद्यति कूणति वेल्लति विवलति निमिषति विलक्ष्यति तिर्यक् K. P. 10. —सं 1. to mix, blend. -2. to connect, unite with (mostly in *p. p.*; see संवलित).

वलनं [वल्-भावे ल्युट्] 1 Moving, turning towards. -2 Moving round in a circle. -3 (In astr.) Deflection. -4 Agitation, excitement.

वलित *p. p.* 1 Moving. -2 Moved, turned round, bent round. -3 Surrounded, enclosed. -4 Wrinkled; Ki. 11. 4. -5 Cast, darted; Mâl. 8. 11.

वल See बल.

वलक्ष See बलक्ष.

वलग्नः, -ग्नं The waist.

वलभिः -भी *f.* [वल्यते आच्छाद्यते वल्-अभि वा ङीप्] (Also frequently written बडभिः -भी) 1 The sloping roof, the wooden frame of a thatch; धूपैर्जालविनिःसृतैर्वलभयः सांदिग्धपारावताः V. 3.2;सौधान्यस्थर्यतापाद्वलाभिपरिचयद्वेषिपारावतानि M.2.13. -2 The topmost part (of a house); वृष्ट्वा वृष्ट्वा भवनवलभीनुंगवातायनस्था Mâl. 1. 15 ; Me. 38 ; Si. 3. 53. -3 N. of a town in Saurâshtra ; अस्ति सौराष्ट्रेषु वलभी नाम नगरी Dk., Bk. 22. 35.

वलंब See अवलंब.

वलयः -यं [वल्-अयन्] 1 A brace-